

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้และทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทย ในกฎหมายครอบครัว

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์สมการถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์แบบสองตัวแปรและแบบหลายตัวแปรระหว่างปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยอื่นๆ กับความรู้และทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอยของข้อมูลดังกล่าวเสียก่อน ผลการตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอยนั้นมีรายละเอียดปรากฏดังต่อไปนี้

3.1 การตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน แต่จะใช้วิธีทางสถิติตัวใดนั้นขึ้นอยู่กับระดับการวัดของข้อมูลและเงื่อนไขของแต่ละวิธีการ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระ ว่ามีความสัมพันธ์เช่นใดและมีตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติของข้าราชการไทย โดยที่ตัวแปรอิสระเหล่านี้ประกอบด้วย เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกทม. และเขตปริมณฑล รายได้ส่วนตัวต่อเดือน รายได้ครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ระยะเวลารับราชการ ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ ทัศนคติต่อการสมรส ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว วิธีการทางสถิติที่เลือกใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเหล่านี้คือ การวิเคราะห์การถดถอย ดังนั้นก่อนที่จะเลือกใช้สถิติดังกล่าวจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลที่สำรวจมาได้ว่าตรงกับเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอยหรือไม่ อย่างไร ในที่นี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวด้วยวิธีการพิจารณาระดับของตัวแปร และการตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้น (multicollinearity) ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏดังนี้

3.1.1 ระดับของตัวแปร (measurement scale) เป็นตัวกำหนดสถิติที่นำมาใช้ ซึ่งการศึกษการถดถอยมีข้อกำหนดว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ต้องมีระดับของการวัดตัวแปรเป็นมาตรฐานแบบช่วง (interval scale) มาตรฐานอัตราส่วน (ratio scale) หรืออนุโลมให้เป็นมาตรฐานแบบจัดอันดับ (ordinal scale) ก็ได้ แต่ตัวแปรอิสระที่มีระดับของการวัดตัวแปรเป็นมาตรฐานแบบจัดกลุ่ม (nominal scale) จำเป็นต้องแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (โดยกำหนดให้ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษามีค่าเป็น 1 และ

กลุ่มอื่น ๆ มีค่าเป็น 0) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นมาตรแบบช่วงหรือมาตรแบบอัตราส่วน 9 ตัว ตัวแปรที่ระดับของการวัดเป็นมาตรแบบจัดอันดับ 3 ตัว และตัวแปรที่ระดับของการวัดเป็นมาตรแบบจัดกลุ่มแล้วแปลงเป็นตัวแปรหุ่น 3 ตัว รายละเอียดของตัวแปรแต่ละประเภทปรากฏดังนี้คือ

3.1.1.1 ตัวแปรที่เป็นมาตรแบบช่วง(interval scale) มี 9 ตัวแปรด้วยกัน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว (ตัวแปรตาม) (คะแนน)
2. ทักษะคิดเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว (ตัวแปรตาม) (คะแนน)
3. อายุปัจจุบัน
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯและเขตปริมณฑล.
5. ระยะเวลารับราชการ
6. ทักษะคิดต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ (คะแนน)
7. ทักษะคิดต่อการสมรส (คะแนน)
8. ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร (คะแนน)
9. การตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว (คะแนน)

3.1.1.2 ตัวแปรที่เป็นมาตรแบบจัดอันดับ (ordinal scale) มี 3 ตัวแปรด้วยกัน คือ

1. รายได้ส่วนตัวต่อเดือน
2. รายได้ครอบครัวต่อเดือน
3. ระดับการศึกษา

3.1.1.3 ตัวแปรที่เป็นแบบจัดกลุ่ม (nominal scale) และแปลงเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) มี 3 ตัวแปรด้วยกัน คือ

1. เพศ
กำหนดให้ 1 คือ เพศชาย
0 คือ เพศหญิง
2. สถานภาพสมรส
กำหนดให้ 1 คือ สถานภาพสมรส
0 คือ สถานภาพไม่ได้สมรส (โสด ม่ายหรือหย่าร้าง)
3. สาขาวิชาที่จบการศึกษา
กำหนดให้ 1 คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์
0 คือ สาขาวิชาอื่นที่ไม่ใช่สังคมศาสตร์

3.1.2 ความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้น (multicollinearity) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรในรูปเส้นตรงในระดับสูง ซึ่งการวิเคราะห์การถดถอยพหุนั้น ต้องมีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้น วิธีการตรวจสอบที่ใช้คือการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระที่นำมา

ศึกษาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (multicollinearity) หรือไม่ หากพบว่ามีตัวแปรอิสระคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ก็จะไม่นำตัวแปรตัวหนึ่งในตัวแปรคู่่นั้นไปวิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple regression analysis) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 433-434 และวัฒนา สุนทรชัย, 2542: 200 -202)

การวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ครั้งนี้กำหนดให้ตัวแปรในกลุ่มที่ผู้วิจัยสนใจหรือตัวแปรที่มีทิศทางตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีค่าเป็น 1 และตัวแปรกลุ่มอื่นๆ มีค่าเป็น 0 ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาเพื่อหาค่าสหสัมพันธ์มีทั้งหมด 15 ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรตาม 2 ตัวแปร คือ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว และทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ส่วนตัวแปรอิสระ 13 ตัวแปร คือ เพศ (ตัวแปรหุ่น) สถานภาพสมรส (ตัวแปรหุ่น) อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯและเขตปริมณฑล รายได้ส่วนตัวต่อเดือน รายได้ครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา (ตัวแปรหุ่น) ระยะเวลารับราชการ ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ ทัศนคติต่อการสมรส ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ซึ่งแสดงข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรระยะเวลารับราชการ (Time-Work) กับตัวแปรอายุ (Age) มีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 0.89*** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นว่าทั้งสองตัวแปรนั้น(อายุและระยะเวลารับราชการ) มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรงในระดับสูง (multicollinearity) แต่ตัวแปรอายุนั้นเป็นตัวแปรภายใต้ลักษณะทางประชากรที่ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาเป็นหลัก จึงเลือกที่จะนำตัวแปรอายุเข้าสู่สมการ และตัดตัวแปรระยะเวลารับราชการออกไป

นอกจากนี้แล้วตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรงในระดับสูงอีกคู่หนึ่ง คือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุ (Age) กับตัวแปรรายได้ส่วนตัวต่อเดือน (Income/Month) นั้นมีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 0.70*** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ด้วยเช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองตัวแปรนี้ (อายุและรายได้ส่วนตัวต่อเดือน) มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรงในระดับสูงด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเลือกที่จะตัดตัวแปรรายได้ส่วนตัวต่อเดือน (Income/Month) ออกจากสมการ ด้วยเหตุผลเดียวกัน ซึ่งข้อมูลจากตารางยังพบอีกว่า ตัวแปรรายได้ส่วนตัวต่อเดือน (Income/Month) กับตัวแปรระยะเวลารับราชการ (Time-Work) มีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 0.69*** ซึ่งมีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรงในระดับสูงอีกด้วยเช่นกัน

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ตัวแปรระยะเวลารับราชการ (Time-Work) และตัวแปรรายได้ส่วนตัวต่อเดือน (Income/Month) จึงไม่รวมเข้าไว้ในการศึกษาวิเคราะห์การถดถอย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือเท่ากับระดับ 0.05 ทั้งหมด 41 คู่ ด้วยกัน โดยตัวแปรคู่ที่น่าสนใจได้แก่ ตัวแปรความรู้ (Knowledge) กับตัวแปรทัศนคติ (Attitude) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.04 หมายความว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่า เป็นผู้ที่มีทัศนคติเชิงเห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่า แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรเพศ (Sex) กับตัวแปร

ความรู้ (Knowledge) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.05 แสดงว่าเพศชายมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าเพศหญิง

ตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว (Decision) กับตัวแปรสถานภาพสมรส (Marital-Status) มีค่าสหสัมพันธ์สูงถึง 0.53*** อธิบายได้ว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้วมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวในระดับสูง (มีความเป็นประชาธิปไตยสูง) มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพไม่ได้สมรส ตัวแปรอายุ (Age) กับตัวแปรรายได้ส่วนตัว (Income/Month) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.10** อธิบายได้ว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า มีรายได้ส่วนตัวมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพและเขตปริมณฑล (Time-Live) กับตัวแปรอายุ (Age) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.47*** อธิบายได้ว่าผู้ที่มีอายุมากจะมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพและเขตปริมณฑลนานตามไปด้วยเช่นกัน

ตัวแปรระยะเวลารับราชการ (Time-Work) กับตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพและเขต (Time-Live) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.42*** กล่าวได้ว่าผู้ที่มีระยะเวลารับราชการนานกว่ามักจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพและเขตปริมณฑลนานกว่าด้วยเช่นกัน และตัวแปรรายได้ส่วนตัวต่อเดือน (Income/Month) กับตัวแปรการศึกษา (Education) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.21*** กล่าวได้ว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะเป็นผู้ที่มีรายได้สูง ตัวแปรทัศนคติเกี่ยวกับการสมรส (Attitude-Married) กับตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว (Decision) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.26*** อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการสมรสนั้นก็มักจะมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวในระดับสูง (มีความเป็นประชาธิปไตยสูง) กว่าผู้ที่มีทัศนคติในเชิงไม่เห็นด้วยกับการสมรส ตัวแปรเพศ (Sex) กับตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว (Decision) มีค่าสหสัมพันธ์ 0.20*** กล่าวได้ว่า เพศชายมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวในระดับสูง (มีความเป็นประชาธิปไตยสูง) กว่าเพศหญิง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในทางลบ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือเท่ากับระดับ 0.05 มี 8 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่น่าสนใจ คือ ตัวแปรเพศ (Sex) กับตัวแปรทัศนคติ (Attitude) มีค่าสหสัมพันธ์ -0.14*** หมายความว่าเพศหญิงมีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าเพศชาย และตัวแปรเพศ (Sex) กับตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือน (Income-Family) มีค่าสหสัมพันธ์ -0.10** หมายความว่าเพศหญิงมีรายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงกว่าเพศชาย ตัวแปรเพศ (Sex) กับตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร (Data-News) มีค่าสหสัมพันธ์ -0.08** อธิบายได้ว่า เพศหญิงมีความสนใจในข้อมูลข่าวสารมากกว่าเพศชาย ตัวแปรสถานภาพสมรสแล้ว (Marital-Status) กับตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร (Data-News) มีค่าสหสัมพันธ์ -0.11** อธิบายได้ว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้วก็มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสอื่นด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. Knowledge	1.00														
2. Attitude	0.04	1.00													
3. Sex	0.05	-0.14***	1.00												
4. Marital Status	0.03	0.01	0.11**	1.00											
5. Age	0.01	0.03	0.11**	0.34***	1.00										
6. Time-Live	-0.06	0.02	-0.02	0.08*	0.47***	1.00									
7. Income / Month	0.07	0.03	0.10**	0.29***	0.70***	0.34***	1.00								
8. Income-Family	0.04	-0.02	-0.10**	0.14***	0.14***	0.12***	0.27***	1.00							
9. Education	0.12**	0.01	0.07	-0.08*	-0.02	0.06	0.21***	0.25***	1.00						
10. Field-Study	0.05	-0.18	0.02	-0.02	-0.07	0.03	-0.03	0.03	0.06	1.00					
11. Time-Work	-0.02	0.03	0.08*	0.36***	0.89***	0.42***	0.69***	0.15***	-0.06	-0.07	1.00				
12. Attitude-Sex	0.03	0.19***	-0.01	0.07	0.19***	0.08*	0.11**	0.03	-0.03	-0.02	0.13***	1.00			
13. Attitude-Married	0.09*	0.04	0.12***	0.24***	0.07*	-0.02	0.08*	0.08*	0.03	0.07	0.06	0.07	1.00		
14. Data-News	-0.05	0.05	-0.08**	-0.11**	-0.08*	-0.02	-0.08*	0.10**	0.02	-0.01	-0.11**	-0.01	0.06	1.00	
15. Decision	0.12**	0.03	0.20***	0.53***	0.18***	0.01	0.18***	0.06	0.03	0.01	0.22***	0.03	0.26***	0.00	1.00

หมายเหตุ * ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05
 ** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.01
 *** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.001

1. Knowledge	หมายถึง	ความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว (คะแนน)	9. Education	หมายถึง	ระดับการศึกษา
2. Attitude	หมายถึง	ทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว (คะแนน)	10. Field-Study	หมายถึง	สาขาวิชาที่จบการศึกษา (สังคมศาสตร์) (สาขาวิชาอื่น ๆ คือ กลุ่มอ้างอิง)
3. Sex	หมายถึง	เพศ (เพศหญิง คือ กลุ่มอ้างอิง)	11. Time-Work	หมายถึง	ระยะเวลารับราชการ
4. Marital-Status	หมายถึง	สถานภาพสมรสแล้ว (สถานภาพโสด ม่าย หย่าร้าง คือ กลุ่มอ้างอิง)	12. Attitude-Sex	หมายถึง	ทัศนคติต่อการสมรส (คะแนน)
5. Age	หมายถึง	อายุปัจจุบัน	13. Attitude-Married	หมายถึง	ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ (คะแนน)
6. Time-Live	หมายถึง	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกทม. หรือปริมณฑล	14. Data-News	หมายถึง	ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร (คะแนน)
7. Income / Month	หมายถึง	รายได้ส่วนตัวต่อเดือน	15. Decision	หมายถึง	การตัดสินใจเรื่องสำคัญในครอบครัว (คะแนน)
8. Income-Family	หมายถึง	รายได้ครอบครัวต่อเดือน			

3.2 การวิเคราะห์ความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว กับปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านอื่น ๆ

ในการวิเคราะห์หัตถิพของปัจจัยอิสระแต่ละตัวต่อตัวแปรตามครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) โดยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับ 2 ตัวแปร และหลายตัวแปร คือ ตัวแปรตาม (ความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว) และตัวแปรอิสระว่าเป็นไปในทิศทางใดเมื่อไม่ควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ และเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ภายใต้อปัจจัยต่าง ๆ โดยในส่วนของกรวิเคราะห์การถดถอยพหุนั้นผู้วิจัยได้กำหนดสมการทดสอบ (ควบคุมตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตามให้คงที่) รวม ทั้งสิ้น 6 สมการด้วยกัน

โดยกำหนดให้

y คือ ตัวแปรตาม (ความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว)

x_1 คือ ตัวแปรเพศ

x_2 คือ ตัวแปรสถานภาพสมรส

x_3 คือ ตัวแปรอายุปัจจุบัน

x_4 คือ ตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑล

x_5 คือ ตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือน

x_6 คือ ตัวแปรระดับการศึกษา

x_7 คือ ตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษา

x_8 คือ ตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ

x_9 คือ ตัวแปรทัศนคติต่อการสมรส

x_{10} คือ ตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร

x_{11} คือ ตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว

ดังนั้น สมการที่ (1) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร

สมการที่ (2) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร และปัจจัยทางเศรษฐกิจ

สมการที่ (3) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม

สมการที่ (4) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคม

สมการที่ (5) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ (6) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยอื่นๆ

ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏผลในตารางที่ 4 รายละเอียดของการอภิปรายผลในแต่ละตัวแปรมีดังนี้

ก. ปัจจัยด้านประชากร

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส อายุปัจจุบัน และระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑล ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

เพศ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทย ในกฎหมายครอบครัวกับเพศนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เพศชายมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าเพศหญิง ($b = 0.399$) แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เพศชายมักจะแสดงบทบาทที่สำคัญในสังคม เช่นการมีบทบาทในการปกครอง การเมือง ทางศาสนาและทางเศรษฐกิจ เป็นต้น จึงทำให้ความสนใจต่อความเป็นไปในสังคมด้านการเมือง การปกครอง และกฎหมายมากกว่า ในขณะที่เพศหญิงนั้นบทบาทและหน้าที่มักจะจำกัดอยู่ภายใต้อิทธิพลและประเพณีของสังคม เช่นการดูแลบ้าน การเลี้ยงดูบุตร (ทฤษฎีโครงสร้างและภาระหน้าที่ของ Talcott Parsons: 1959) แม้ในปัจจุบันสตรีจะมีบทบาทในสังคมมากขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับชาย จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจมีส่วนทำให้เพศชายมีความรู้ด้านกฎหมาย หรือการปกครองสูงกว่าหญิง

เมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรอิสระอื่นๆ ภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปร สถานภาพสมรส ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในกทม.และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 1) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทาง เดิมและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าความสัมพันธ์ลดลงเล็กน้อย ($b = 0.350$) โดยตัวแปรอิสระ ทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ ประมาณร้อยละ 0.7 ($R^2 = 0.007$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการมี อิทธิพลต่อความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก โดยเพศชายมีความรู้มากกว่าเพศหญิง แต่ไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ และเมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัย ด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) ความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทาง เดิม และตัวแปรทั้งหมดก็มีได้อธิบายการแปรผันของความรู้ฯ เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ($b = 0.392$) ($R^2 = 0.009$)

แต่เมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) พบ ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมาย ครอบครัวแม้จะเป็นไปในทิศทางเดิม แต่ค่าความสัมพันธ์ลดลงจากเดิมมาก ($b = 0.084$) แต่ตัวแปร อิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$)

สถานภาพสมรส ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับสถานภาพสมรสนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ข้าราชการที่สมรสแล้วมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพไม่ได้สมรส (โสด ม่ายหรือหย่าร้าง) ($b = 0.173$) แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า การที่กลุ่มข้าราชการที่สมรสแล้วให้ความสนใจใฝ่รู้ในเรื่องดังกล่าวมากกว่ากลุ่มข้าราชการที่มีสถานภาพสมรสอื่น ๆ เนื่องจากว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและส่งผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของตนก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในทม.และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 1) โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าแม้ว่าค่าความสัมพันธ์จะลดลงเล็กน้อยแต่ก็ยังเป็นไปในทิศทางเดิมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.120$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.7 ($R^2 = 0.007$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการมีอิทธิพลต่อความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) พบว่าความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิมแต่ค่าความสัมพันธ์ลดลงกว่าเดิมค่อนข้างมาก แต่ก็ยังคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.083$) ($R^2 = 0.009$)

แต่เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพสมรสกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ได้เปลี่ยนทิศทางไปจากเดิมไปเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ ($b = -0.340$) ซึ่งแสดงว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส มีความรู้ น้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสอื่น ๆ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$)

อายุปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับอายุปัจจุบันนั้นพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเมื่ออายุเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งปี จะส่งผลให้ค่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.002 หน่วย ($b = 0.002$) ข้อค้นพบนี้พอจะให้เหตุผลได้ว่า ข้าราชการที่มีอายุมากกว่ามักจะเป็นผู้ที่รับราชการมาเป็นระยะเวลานานกว่า ดำรงตำแหน่งที่สูงกว่า และผ่านประสบการณ์ชีวิต ทักษะในการทำงานเพิ่มพูนขึ้นรวมทั้งได้สะสมความรู้ประสบการณ์มากกว่าข้าราชการที่มีอายุน้อยกว่า จึงส่งผลให้ข้าราชการที่มีอายุมากกว่ามีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าข้าราชการที่มีอายุน้อยกว่า

เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร เข้าสู่สมการ (ที่ 1) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทาง

เดิม ($b = 0.009$) คือ ผู้ที่อายุมากกว่ามีความรู้มากกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.7 ($R^2 = 0.007$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการมีอิทธิพลต่อความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยมาก แต่เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) พบว่าความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม แต่ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ($b = 0.085$) ($R^2 = 0.009$) ซึ่งแสดงว่ารายได้ครอบครัวต่อเดือน และอายุปัจจุบันมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและส่งผลเล็กน้อยต่อตัวแปรตาม

แต่เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุปัจจุบันกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แต่ค่าความสัมพันธ์ลดลงอย่างมาก ($b = 0.008$) แสดงว่าตัวแปรอื่นๆ มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความรู้ฯ แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$)

ระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑล คาดว่าน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ งานวิจัยนี้จึงอนุมานไว้ว่า ข้าราชการที่มีระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑลนานกว่าน่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลสั้นกว่า

ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลนั้น ทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในกทม.และเขตปริมณฑลนานกว่ากลับมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวน้อยกว่าผู้ที่มีอาศัยอยู่ในในกทม.หรือเขตปริมณฑลสั้นกว่า กล่าวคือเมื่อระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งปี จะส่งผลให้ค่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางลดลง 0.011 หน่วย ($b = -0.011$) ข้อค้นพบนี้พอจะให้เหตุผลได้ว่า แม้กรุงเทพฯ หรือเขตปริมณฑล จะเป็นแหล่งของข้อมูล และเป็นจุดศูนย์กลางของประเทศก็ตาม แต่ในปัจจุบันสังคมและเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมาก โลกแห่งการบริโภคข่าวสารทำให้ประชากรในทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงและรับรู้ได้ง่ายขึ้น ทำให้ประชากรที่อาศัยในเขตพื้นที่อื่น อาจมีความรู้ฯ มากกว่าผู้ที่อาศัยในเขตกทม. และเขตปริมณฑล แต่ความสัมพันธ์ที่กล่าวมานี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากรเข้าสู่สมการ (ที่ 1) โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมแต่ค่าความสัมพันธ์ลดน้อยลงไปกว่าเดิมอีก กล่าวคือยังมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในกทม. และเขตปริมณฑลนานกว่าก็ยังมีความรู้ลดน้อยลงไป ซึ่งความสัมพันธ์นี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ($b = -0.013$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.7 ($R^2 = 0.007$) เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) ความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิมคือไม่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ เพิ่มขึ้นน้อยมาก ($b = -0.014$) ($R^2 = 0.009$)

เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑลกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ยังคงเป็นไปในเชิงลบเช่นเดิมและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.014$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$)

ข. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีเพียงตัวแปรเดียว คือรายได้ครอบครัวต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรดังกล่าวมีดังนี้

รายได้ครอบครัวต่อเดือน รายได้ครอบครัวนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความรู้ของบุคคล ผู้ที่แม้จะมีรายได้ส่วนตนน้อย แต่หากมีรายได้ครอบครัวดี ก็น่าจะส่งผลให้มีโอกาสแสวงหาความรู้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวน้อยกว่า งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ข้าราชการที่มีรายได้ครอบครัวสูงกว่า น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีรายได้ครอบครัวต่ำกว่า

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับรายได้ครอบครัวต่อเดือนนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้ครอบครัวสูงกว่ามีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวน้อยกว่า ($b = 0.146$) แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบนี้อาจจะกล่าวได้ว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวดีกว่าย่อมมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่สูงกว่า และหรือมีโอกาสที่จะได้บริโภคข้อมูลข่าวสารมากกว่าก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ ตัวแปรสถานภาพสมรส ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 2) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม ($b = 0.197$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.9 ($R^2 = 0.009$) แต่เมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ตัวแปรระดับการศึกษา ตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษา ตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ และตัวแปรทัศนคติต่อการสมรสเข้าสู่สมการ (ที่ 3) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้ฯ และตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนได้เปลี่ยนทิศทางไปจากเดิมเป็นตรงกันข้าม กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงกลับมีความรู้น้อยลงกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนต่ำ

กว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ($b = -0.007$) แต่ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ($R^2 = 0.009$)

แต่เมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้กลับมามีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อีกครั้งหนึ่งคือผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงจะมีความรู้สูงกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่ำ และค่าความสัมพันธ์เพิ่มจากเดิมค่อนข้างมาก ($b = 0.074$) และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$) เช่นกัน

ค. ปัจจัยด้านสังคม

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านสังคมในสมการนี้ มี 4 ตัวแปรด้วยกัน คือระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ทิศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ และทัศนคติต่อการสมรส สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระดังกล่าวข้างต้นมีดังนี้

ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่บ่งบอกถึงระดับความรู้ของบุคคลอย่างชัดเจน ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า โดยทั่วไปน่าที่จะมีความรู้ที่ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่อยกกว่า งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าข้าราชการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับระดับการศึกษา พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($b = 0.574^{**}$) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3) และตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสองแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและค่าความสัมพันธ์เกือบคงเดิมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($b = 0.558^{**}$, $b = 0.556^{**}$) ตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.2 เท่ากัน ($R^2 = 0.024$, $R^2 = 0.024$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมเกือบไม่มีอิทธิพลต่อความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวเลย แต่ตัวแปรระดับการศึกษามีปฏิสัมพันธ์อย่างสูงกับความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างมาก

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($b = 0.521^{**}$) และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคือ ร้อยละ 0.4 ($R^2 = 0.043$)

สาขาวิชาที่จบการศึกษา เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าจะส่งผลต่อความรู้ของบุคคลให้มีความแตกต่างกัน ในงานวิจัยครั้งนี้อนุมานว่าน่าจะเป็นไปได้มากกว่าข้าราชการที่จบการศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่น เนื่องจากเนื้อหาวิชาที่มีความใกล้ชิดกับประเด็นปัญหาทางด้านสังคมและครอบครัวมากกว่า

ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับสาขาวิชาที่จบการศึกษานั้นมีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.368$) กล่าวคือผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่น (วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ทั้งนี้พอจะกล่าวได้ว่าเรื่องความรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวนั้นมีประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสังคม และสิทธิสตรี ซึ่งน่าจะมีผลทำให้ผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์นั้นมีความรู้มากกว่าผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่นก็อาจเป็นไปได้

เมื่อนำตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3) และตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ไว้คงที่ เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสองแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แม้ค่าความสัมพันธ์จะลดลงเล็กน้อยแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.280$, $b = 0.279$) โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.2 เท่ากัน ($R^2 = 0.024$, $R^2 = 0.024$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้ครอบครัวต่อเดือน และปัจจัยทางสังคมนั้นไม่มีอิทธิพลต่อความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวเลย

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิม โดยระดับค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอีกเพียงเล็กน้อย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.300$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นร้อยละ 0.4 ($R^2 = 0.043$)

ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ เนื่องจากสังคมไทยปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและความคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายหญิงไปเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ความเชื่อที่มีมาแต่เดิมว่าเพศหญิงต้องมีหน้าที่ดูแลครอบครัวและมีบทบาทจำกัดอยู่เฉพาะในครอบครัวทำให้มีสถานภาพต่ำกว่าชายได้เปลี่ยนไป ปัจจุบันหญิงต้องออกทำงานนอกบ้านเป็นจำนวนมากทำให้ ค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติต่อบทบาทและหน้าที่ของเพศได้เปลี่ยนแปลงไป แต่พบว่ายังมีบุคคลบางส่วนที่ยึดติดกับความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทเพศที่ยึดถือกันมาแต่เดิม งานวิจัยนี้จึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าข้าราชการที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ คือ มีความคิดหรือความเชื่อในระบบชายเป็นใหญ่ในระดับต่ำและมีการยอมรับความเท่าเทียมระหว่างชายหญิงในระดับสูง น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีทัศนคติเชิงลบต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ

คือ มีความคิดหรือความเชื่อในระบบชายเป็นใหญ่ค่อนข้างสูงหรือยอมรับความเท่าเทียมระหว่างชายหญิงในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.077$) กล่าวคือเมื่อค่าคะแนนทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.077 หน่วย ($b = 0.077$) ผลของการค้นพบนี้พอจะอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกหรือเห็นด้วยต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ อาจจะทำให้ความสนใจกับเนื้อหาของกฎหมายและการเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ตามที่จะส่งผลให้สตรีมีสถานภาพที่ทัดเทียมกับชายมากขึ้น และอาจติดตามข่าวสารในเรื่องดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงลบ

ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ พร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และนำตัวแปรดังกล่าวพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3 และที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสอง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติฯ และความรู้ยังเป็นไปในทิศทางเดิม ($b = 0.077, b = 0.073$) โดยค่าความสัมพันธ์เกือบจะไม่เปลี่ยนแปลงและแสดงให้เห็นว่าตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมนั้นไม่มีอิทธิพลต่อความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวเลย โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.2 เท่ากัน ($R^2 = 0.024, R^2 = 0.024$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ พร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิม ($b = 0.077$) และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคือร้อยละ 0.4 ($R^2 = 0.043$)

ทัศนคติต่อการสมรส เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อความรู้เรื่องกฎหมายครอบครัว กล่าวคือผู้ที่ทัศนคติต่อการสมรสในเชิงลบ (คือผู้ที่มีความคิดหรือความเชื่อว่าการครองตนเป็นโสดว่าดีกว่าการใช้ชีวิตคู่ขึ้น) น่าจะมีแนวโน้มว่าจะมีความรู้เรื่องกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสมรส (คือผู้ที่มีความคิดหรือความเชื่อว่าการใช้ชีวิตคู่ดีกว่าการครองตนเป็นโสด) งานวิจัยนี้จึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าข้าราชการที่มีทัศนคติต่อการสมรสในเชิงลบ น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีทัศนคติต่อการสมรสในเชิงบวก

ข้อมูลจากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับทัศนคติต่อการสมรสนั้น มีทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($b = 0.120^*$) นั่นคือผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสมรส

(เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่ว่าดีกว่าการใช้ชีวิตโสด) มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มิทัศนคติเชิงลบต่อการสมรส (ไม่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่) ทั้งนี้พอจะอธิบายได้ว่าผู้ที่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่ (โดยมากอาจเป็นผู้ที่สมรสแล้ว) อาจให้ความสนใจในเรื่องกฎหมายครอบครัว สิทธิประโยชน์ที่พึงมีได้ หรือสูญเสียไปอันเป็นเรื่องใกล้ตัวและส่งผลกระทบต่อตนเองมากกว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่ ส่งผลให้มีความรู้มากกว่าก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการสมรส พร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคม กับตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3 และที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสองแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.109, b = 0.109$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม มีปฏิสัมพันธ์ที่จะส่งผลให้เกิดความผันแปรของตัวแปรตามบ้างเล็กน้อย โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 0.2 เท่ากัน ($R^2 = 0.024, R^2 = 0.024$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการสมรสพร้อมกับตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิม แต่ค่าความสัมพันธ์ลดลงไปกว่าเดิมเล็กน้อย ($b = 0.080$) โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของความรู้ฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคือร้อยละ 0.4 ($R^2 = 0.043$)

ง. ปัจจัยด้านอื่นๆ

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่นำเข้ามาสมการในครั้งนี้มี 2 ตัวแปร คือ ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวมีดังนี้

ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร มีผลโดยตรงต่อความรู้ของบุคคล บุคคลที่บริโภคข้อมูลข่าวสารมากกว่า น่าจะมีความรู้มากกว่าบุคคลที่บริโภคข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าข้าราชการที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารมากกว่า น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับความสนใจในข้อมูลข่าวสารนั้นพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารมากกว่ากลับมีความรู้ในเรื่องสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวน้อยกว่าผู้ที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า ($b = -0.030$) อาจกล่าวได้ว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางด้านกฎหมายนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลข่าวสารทั่วไป อาจจำกัดอยู่ในเฉพาะวงแคบ เช่นวารสารกฎหมายต่างๆ และไม่ได้นำเสนอเป็นข่าวสารทั่วไป ดังนั้นบุคคลที่มีการบริโภคข้อมูลมาก ก็มิได้หมายความว่าจะมีโอกาสรับรู้ข่าวสารทางด้านกฎหมายมากกว่าผู้ที่บริโภคข้อมูลข่าวสารน้อยกว่าแต่อย่างใด

เมื่อนำตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยด้านอื่น ๆ (ตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว) เข้าสู่สมการ (ที่ 5) โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.031$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวมิได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารเท่าใดนัก โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 1.7 ($R^2 = 0.017$) แต่เมื่อนำตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ก็ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม และค่าความสัมพันธ์แทบจะไม่เพิ่มเลย ($b = -0.039$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$)

การตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว ด้วยแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมระหว่างชายหญิงมีมากขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลให้ สามีภริยามีความเท่าเทียม หรือมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวร่วมกันมากขึ้นในปัจจุบัน งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาว่าข้าราชการที่มีความเห็นว่าภายในครอบครัวสามีและภรรยาควรตัดสินใจเรื่องสำคัญร่วมกัน น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวมากกว่า ข้าราชการที่เห็นว่าสามีหรือภรรยาเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งควรเป็นผู้ตัดสินใจเรื่องสำคัญในครอบครัว (กรณีผู้ที่เป็นโสด หมายถึงผู้ที่มีความคิดเห็นว่า การตัดสินใจในเรื่องใดควรจะตัดสินใจร่วมกันกับคู่สมรส หรือควรเป็นหน้าที่ของบุคคลอื่นที่มีอยู่ในข้อคำถามตัดสินใจให้) โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้สอบถามถึงเรื่องการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆ ออกเป็น 10 ประเด็นด้วยกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว นั้น มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือผู้ที่มีคะแนนการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวร่วมกันในระดับสูงกว่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวร่วมกันในระดับต่ำกว่า และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($b = 0.038^{**}$) ข้อค้นพบนี้ พอจะกล่าวได้ว่าสำหรับชีวิตครอบครัวปัจจุบันนั้น หญิงและชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวมากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต ทั้งนี้เพราะสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป มีการเปิดรับความเท่าเทียมของหญิงชายมากขึ้น ส่งผลให้ครอบครัวที่มีความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง (คู่สมรส) สูงมักจะให้ความสนใจต่อความรู้ด้านกฎหมายครอบครัวที่ยังมีส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของหญิงและชายในครอบครัว และเห็นว่าควรที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าครอบครัวที่มีความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง (คู่สมรส) ต่ำกว่าและไม่มี ความสนใจในประเด็นกฎหมายในเรื่องเหล่านี้ อยู่แล้วเพราะเห็นว่ามิใช่เรื่องสำคัญที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ

เมื่อนำตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว พร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยด้านอื่น ๆ (ตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร) เข้าสู่สมการ (ที่ 5) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรดังกล่าวนี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดิม ($b = 0.038^{**}$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารมิได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วม

กับตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวเท่าใดนัก โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวร่วมกัน อธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 1.7 ($R^2 = 0.017$) เมื่อนำตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว พร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว กับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ก็ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม ที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ($b = 0.039^{**}$) และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถ อธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 4 ($R^2 = 0.043$) ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับที่ น้อยมาก

กล่าวโดยสรุปคือปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัย อื่นๆ ที่อธิบายมาข้างต้นนั้น พบเพียงสองตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 คือ ระดับการศึกษา และการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว และชุดตัว แปรทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมาย ครอบครัวได้เพียงร้อยละ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ของความรู้ของข้าราชการไทยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยแบบง่าย (b)	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (b)					
		สมการที่ (1)	สมการที่ (2)	สมการที่ (3)	สมการที่ (4)	สมการที่ (5)	สมการที่ (6)
ปัจจัยด้านประชากร							
เพศ							
- ชาย	0.399	0.350	0.392				0.084
- หญิง (คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-
สถานภาพสมรส							
- สมรส	0.173	0.120	0.083				-0.340
- ไม่ได้สมรส (โสด ม่าย หรือหย่าร้าง คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-
อายุ							
ระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑล	-0.011	-0.013	-0.014				-0.014
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ							
รายได้ครอบครัวต่อเดือน	0.146		0.197	-0.007			0.074
ปัจจัยด้านสังคม							
ระดับการศึกษา	0.574**			0.558**	0.556**		0.521**
สาขาวิชาที่จบการศึกษา							
- สังคมศาสตร์	0.368			0.280	0.279		0.300
- ไม่ใช่สังคมศาสตร์ (คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยแบบง่าย (b)	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (b)					
		สมการที่ (1)	สมการที่ (2)	สมการที่ (3)	สมการที่ (4)	สมการที่ (5)	สมการที่ (6)
ปัจจัยด้านสังคม (ต่อ)							
ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ ระหว่างเพศ	0.077			0.077	0.073		0.077
ทัศนคติต่อการสมรส	0.120*			0.109	0.109		0.080
ปัจจัยด้านอื่น ๆ							
ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร	-0.030					-0.031	-0.039
การตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว	0.038**					0.038**	0.039**
[n = 680]							
	Constant	19.563***	19.273***	17.596***	17.588***	19.406***	17.636***
	R ²	0.007	0.009	0.024	0.024	0.017	0.043

Entry = 0.05; Remove = 0.10

หมายเหตุ R² หมายถึงสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

Constant หมายถึงค่าคงที่สำหรับสมการ

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.01

*** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.001

3.3 การวิเคราะห์ทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว กับปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านอื่น ๆ

ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยอิสระแต่ละตัวต่อตัวแปรตามครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) โดยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับ 2 ตัวแปร และหลายตัวแปร คือ ตัวแปรตาม (ทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว) และตัวแปรอิสระว่าเป็นไปในทิศทางใดเมื่อไม่ควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ และเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ภายใต้อำนาจปัจจัยต่าง ๆ โดยในส่วนของ การวิเคราะห์การถดถอยพหุนั้นผู้วิจัยได้กำหนดสมการทดสอบ (ควบคุมตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตามให้คงที่) รวมทั้งสิ้น 6 สมการด้วยกัน

โดยกำหนดให้

y คือ ตัวแปรตาม (ทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว)

x_1 คือ ตัวแปรเพศ

x_2 คือ ตัวแปรสถานภาพสมรส

x_3 คือ ตัวแปรอายุปัจจุบัน

x_4 คือ ตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑล

x_5 คือ ตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือน

x_6 คือ ตัวแปรระดับการศึกษา

x_7 คือ ตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษา

x_8 คือ ตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ

x_9 คือ ตัวแปรทัศนคติต่อการสมรส

x_{10} คือ ตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร

x_{11} คือ ตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว

ดังนั้น สมการที่ (1) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร

สมการที่ (2) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร และปัจจัยทางเศรษฐกิจ

สมการที่ (3) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม

สมการที่ (4) ควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคม

สมการที่ (5) เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยอื่น ๆ

สมการที่ (6) เมื่อควบคุมตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยอื่น ๆ

ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏผลในตารางที่ 5 รายละเอียดของการอภิปรายผลในแต่ละตัวแปรมีดังนี้

ก. ปัจจัยด้านประชากร

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส อายุปัจจุบัน และระยะเวลาที่อาศัยในกทม.และเขตปริมณฑล ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

เพศ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับเพศนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เพศชายมีทัศนคติเชิงลบหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าเพศหญิง ($b = -1.201^{***}$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างสูงมากที่ระดับ 0.001 ข้อค้นพบนี้อธิบายได้ในแง่ของความเชื่อมโยงกับประเด็นเรื่องความรู้ของข้าราชการที่พบว่า ข้าราชการชายมีแนวโน้มที่จะมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวดีกว่าข้าราชการหญิง จึงทำให้มองเห็นประเด็นความไม่เท่าเทียมในสิทธิของหญิงและชายมากกว่า สิ่งนี้จึงมีส่วนทำให้ข้าราชการชายมีทัศนคติเชิงลบต่อกฎหมายมากกว่า หรืออาจเป็นไปได้ว่าปัจจุบันผู้ชายยอมรับในสถานภาพของเพศหญิงและประเด็นของความเท่าเทียมมากขึ้นกว่าเดิมก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปรสถานภาพสมรส ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในกทม.และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 1) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมในระดับความสัมพันธ์เกือบเท่าเดิม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการมีอิทธิพลต่อทัศนคติในเรื่องดังกล่าวเล็กน้อย ($b = -1.246^{***}$) และตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) และเมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม และค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ด้วยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($b = -1.295^{***}$) และตัวแปรทั้งหมดก็มิได้สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ เพิ่มขึ้นเท่าใดนัก ($R^2 = 0.022$) ซึ่งแสดงว่ารายได้ครอบครัวต่อเดือน ก็มีได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพศและส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม (ทัศนคติฯ) ในที่นี้แต่อย่างใด

เมื่อนำตัวแปรเพศพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวแม้จะเป็นไปในทิศทางเดิม และค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($b = -1.360^{***}$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมาก คือ ร้อยละ 6 ($R^2 = 0.63$)

สถานภาพสมรส ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับสถานภาพสมรสนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ข้าราชการที่สมรสแล้วมีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพไม่ได้สมรส (โสด ม้ายหรือหย่าร้าง) ($b = 0.065$) แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในทม.และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 1) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม และค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.093$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) เช่นเดียวกันกับการนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) ความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม แม้ค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยก็ตาม ($b = 0.134$) อีกทั้งตัวแปรทั้งหมดก็มิได้สามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ($R^2 = 0.022$) ซึ่งแสดงว่ารายได้ครอบครัวต่อเดือน ก็มีได้มีอิทธิพลร่วมกับตัวแปรสถานภาพสมรสและส่งผลต่อตัวแปรตามในที่นี้แต่อย่างใด

แต่เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพสมรสกับตัวแปรความรู้ของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ได้เปลี่ยนทิศทางไปจากเดิมเป็นตรงกันข้าม กล่าวคือ ข้าราชการที่สมรสแล้วกลับมีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับต่ำกว่า ผู้ที่มีสถานภาพไม่ได้สมรส ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($b = -0.062$) โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

อายุปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับอายุปัจจุบันนั้นพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีทัศนคติเชิงบวกในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเมื่ออายุเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งปี จะส่งผลให้ค่าคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.011 หน่วย ($b = 0.011$) ผลที่ปรากฏนี้สนับสนุนข้อคิดเห็นที่ว่าบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น แม้ค่านิยมของสังคมจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตาม แต่ทัศนคติเดิมที่ยึดมั่นมานั้นก็อาจจะมิได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าใดนัก เช่นเดียวกันกับบุคคลกลุ่มนี้ที่อาจจะมีความเชื่อมาตลอดว่าหญิงควรเป็นช้างเท้าหลัง และต้องมีสถานภาพด้อยกว่าชาย จึงส่งผลให้มีทัศนคติเชิงบวกต่อกฎหมายครอบครัวแม้จะอายุมากขึ้นก็ตาม ทั้งนี้ความสัมพันธ์ที่กล่าวมานี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร เข้าสู่สมการ และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม

และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.015$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการนั้น ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด กล่าวคือ อายุปัจจุบันมีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัวต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) ความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิมเช่นกันและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.016$) และตัวแปรทั้งหมดมิได้อธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ เพิ่มขึ้นเท่าใดนัก ($R^2 = 0.022$)

เมื่อนำตัวแปรอายุปัจจุบันพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุปัจจุบันกับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีค่าลดลงจนไม่มีความสัมพันธ์เหลืออยู่ ($b = 0.000$) แสดงว่าอายุและทัศนคติไม่มีความสัมพันธ์กันค่าความสัมพันธ์ที่ปรากฏก่อนหน้านี้จึงเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยอื่นทั้งสิ้น และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

ระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑล ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลนั้น พบว่าทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ที่มีอาศัยอยู่ในในกทม. และเขตปริมณฑลนานกว่ามีทัศนคติเชิงบวกในเรื่องดังกล่าวในระดับสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในในกทม. และเขตปริมณฑลสั้นกว่า กล่าวคือ เมื่อระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งปี ส่งผลให้ค่าคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.011 หน่วย ($b = 0.011$) ข้อค้นพบนี้อาจจะพอกล่าวได้ว่า โดยความจริงผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลมาเป็นเวลานานแล้วน่าที่จะได้รับเอาวัฒนธรรมความคิด หรือความเชื่อที่สังคมได้ปรับเปลี่ยนไปได้ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยสั้นกว่า แต่อาจเป็นเพราะเรื่องของวัฒนธรรมความคิดโดยปัจเจกบุคคลนั้น เป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก แม้จะอาศัยอยู่ในกทม. และเขตปริมณฑลนานกว่าก็ตาม บุคคลกลุ่มนี้ก็ยังคงมีความคิดหรือความเชื่อแบบเดิม ในขณะที่ผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลสั้นกว่า แต่อาจจะมีการยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้ดีกว่า จึงส่งผลให้มีทัศนคติเชิงลบต่อกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าก็เป็นได้ แต่ทั้งนี้ความสัมพันธ์ที่กล่าวมาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากรเข้าสู่สมการ (ที่ 1) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ ให้คงที่แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.001$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยประชากร และตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (รายได้ครอบครัว

ต่อเดือน) เข้าสู่สมการ (ที่ 2) ความสัมพันธ์ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิมคือไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.002$) โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ เพิ่มขึ้นน้อยมาก ($R^2 = 0.022$)

เมื่อนำตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมด ทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลกับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.003$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

ข. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเพียงตัวแปรเดียว คือรายได้ครอบครัวต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรดังกล่าวมีดังนี้

รายได้ครอบครัวต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับรายได้ครอบครัวต่อเดือนนั้น พบว่ามีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้ครอบครัวสูงกว่ามีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่ำกว่า ($b = -0.110$) แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้พอจะอธิบายได้ว่า ผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนสูงกว่านั้นในการใช้ชีวิตคู่หรือการครองเรือนมีความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงมากกว่าผู้ที่มีรายได้ครอบครัวต่ำกว่า และสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงความไม่เท่าเทียมในกฎหมายครอบครัวที่ยังปรากฏอยู่ก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยประชากร ได้แก่ ตัวแปรเพศ ตัวแปรสถานภาพสมรส ตัวแปรอายุปัจจุบัน และตัวแปรระยะเวลาอาศัยในกทม. และเขตปริมณฑลเข้าสู่สมการ (ที่ 2) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แม้จะมีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยก็ตามแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.226$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระข้างต้นที่นำเข้าสู่สมการมีอิทธิพลต่อทัศนคติในเรื่องดังกล่าวเล็กน้อย แต่ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 2 ($R^2 = 0.020$) เมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรภายใต้ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ตัวแปรระดับการศึกษา ตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษา ตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ และตัวแปรทัศนคติต่อการสมรสเข้าสู่สมการ (ที่ 3) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทัศนคติฯ มีค่าลดลงเพียงเล็กน้อย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.171$) โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย คือ ประมาณร้อยละ 4 ($R^2 = 0.038$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้ครอบครัวต่อเดือนกับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวยังมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไป

ตามเดิม และมีค่าเพิ่มจากเดิมเล็กน้อย ($b = -0.306$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

ค. ปัจจัยด้านสังคม

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านสังคมในสมการนี้ มี 4 ตัวแปรด้วยกัน คือระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ทักษะคิดต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ และทัศนคติต่อการสมรส สำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระดังกล่าวข้างต้นมีดังนี้

ระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับระดับการศึกษา พบว่ามีทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($b = 0.036$) และค่าความสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีทัศนคติเชิงบวกหรือเห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ข้อค้นพบนี้อธิบายได้ว่าแม้บุคคลจะมีความรู้ในระดับที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ในเรื่องของทัศนคติแล้วนั้น เป็นเรื่องของความเชื่อและความคิดเห็นส่วนบุคคล ดังนั้นบุคคลแม้จะมีระดับการศึกษาที่สูงกว่า แต่อาจมีความคิดเห็นไม่เห็นด้วยในเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างชายหญิง ก็จะมีทัศนคติเชิงเห็นด้วยต่อกฎหมายครอบครัว อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ที่กล่าวมานั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3) และนำตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระเหล่านี้ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสอง พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แต่มีค่าลดลงเล็กน้อย ($b = 0.120$, $b = 0.070$) โดยที่ตัวแปรอิสระจากภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางสังคม สามารถร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้เหมือนกันคือประมาณร้อยละ 4 ($R^2 = 0.038$, $R^2 = 0.037$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรระดับการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิมโดยค่าความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ($b = 0.190$) และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติได้เพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

สาขาวิชาที่จบการศึกษา ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับสาขาวิชาที่จบการศึกษานั้นมีทิศทางเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.157$) กล่าวคือผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีทัศนคติเชิงลบหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่น (วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) อาจอธิบายได้ว่าผู้ที่จบการศึกษาด้านสังคมศาสตร์นั้น ได้มีโอกาสศึกษาในเนื้อหากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาด้านอื่น จึงอาจตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมที่มากกว่าและมีทัศนคติเชิงลบในเรื่องดังกล่าวสูงกว่า

ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม และกลุ่มปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3 และที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ เหล่านี้ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสอง พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและค่าความสัมพันธ์เกือบไม่เปลี่ยน และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = -0.142$, $b = -0.145$) โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 4 เท่ากัน ($R^2 = 0.038$, $R^2 = 0.037$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิม ($b = -0.134$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิม ($R^2 = 0.063$) แสดงให้เห็นว่าแม้ตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษาจะสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามได้ในระดับหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีตัวแปรอิสระอื่น ซึ่งคาดว่าจะเป็นตัวแปรเพศ และตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศก็มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับตัวแปรสาขาวิชาที่จบการศึกษา จึงสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ดีขึ้น

ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศนั้น พบว่ามีทิศทางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือเมื่อค่าคะแนนทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศเปลี่ยนแปลงไปคือเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.526 หน่วย ($b = 0.526^{***}$) หมายความว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ เป็นผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงลบหรือไม่เห็นด้วย อธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะบุคคลเหล่านี้เข้าใจว่าในปัจจุบันหญิงชายมีความเท่าเทียมกันมากแล้ว และอาจไม่มีความรู้ว่ในกฎหมายครอบครัวไทยนั้นยังมีข้อที่หญิงเสียเปรียบชายอยู่อย่างมาก

ทั้งนี้เมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม และกลุ่มปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3 และที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ เหล่านี้ให้คงที่แล้วเมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสอง พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมและค่าความสัมพันธ์ไม่เปลี่ยนไปมากนักและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($b = 0.512^{***}$, $b = 0.521^{***}$) คือรายได้ครอบครัวต่อเดือนและตัวแปรทางสังคมอื่นๆ นั้นไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวแต่อย่างใด โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 4 เท่ากัน ($R^2 = 0.038$, $R^2 = 0.037$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศ พร้อมด้วยตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิมโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($b = 0.515^{***}$) และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคือร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

ทัศนคติต่อการสมรส ข้อมูลจากตารางที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับทัศนคติต่อการสมรสนั้น มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.065$) นั่นคือผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสมรส (เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่ว่าดีกว่าการใช้ชีวิตโสด) มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงลบต่อการสมรส (ไม่เห็นด้วยกับการใช้ชีวิตคู่) อาจอธิบายด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสมรสนั้น อาจไม่ค่อยได้ตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมที่มีอยู่ในกฎหมายครอบครัวจึงไม่เกิดการเสียประโยชน์จากการสมรส ดังนั้นจึงส่งผลให้มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวไทยด้วยมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติเชิงลบต่อการสมรส

เมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการสมรส พร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และกลุ่มตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยทางสังคมเข้าสู่สมการ (ที่ 3 และที่ 4) ภายหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ เหล่านี้ให้คงที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลจากสมการทั้งสอง พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิม แต่ค่าความสัมพันธ์ลดลงเล็กน้อยในสมการที่ 4 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.065$, $b = 0.045$) โดยตัวแปรอิสระจากทั้งสองสมการร่วมกันอธิบายการแปรผันของความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 4 เท่ากัน ($R^2 = 0.038$, $R^2 = 0.037$)

หลังจากนั้นเมื่อนำตัวแปรทัศนคติต่อการสมรสพร้อมกับตัวแปรอิสระทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) แล้วพบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปตามทิศทางเดิมแต่ค่าความสัมพันธ์สูงขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย ($b = 0.069$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของทัศนคติฯ ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมคือประมาณร้อยละ 6 ($R^2 = 0.064$)

ง. ปัจจัยด้านอื่น ๆ

ตัวแปรภายใต้ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่นำเข้าสู่สมการในครั้งนี้มี 2 ตัวแปร คือ ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร และการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวมีดังนี้

ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวกับความสนใจในข้อมูลข่าวสารนั้นพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ผู้ที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารมากกว่ากลับมีทัศนคติเชิงบวกในเรื่องสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวมากกว่าผู้ที่มีความสนใจในข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเมื่อคะแนนความสนใจในข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะส่งผลให้ค่าคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้น 0.038 หน่วย

($b = 0.038$) อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ที่กล่าวมานี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กรณีดังกล่าวนี้อาจอธิบายด้วยเหตุผลว่าแม้ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันจะมีการเผยแพร่อย่างรวดเร็ว และการบริโภคหรือเข้าถึงสื่อจะมีมากขึ้นก็ตาม แต่เนื้อหาสาระข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นในด้านกฎหมายนั้น มีเผยแพร่ไม่มากนัก บุคคลทั่วไปให้ความสนใจค่อนข้างน้อย เพราะมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว แม้จะเป็นเรื่องใกล้ตัวเช่นกฎหมายครอบครัวก็ตาม แม้บุคคลที่มีการบริโภคข้อมูลข่าวสารมากกว่าแต่อาจจะไม่ได้รับข่าวสารที่ชัดเจนพอ ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่ได้ตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมของสิทธิสตรีที่มีอยู่ในกฎหมายไทยก็เป็นได้

เมื่อนำตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารพร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยด้านอื่นๆ (ตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว) เข้าสู่สมการ (ที่ 5) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ นั้นให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมโดยค่าความสัมพันธ์ลดลงและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($b = 0.033$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวมิได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารเท่าใดนัก โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 4 ($R^2 = 0.038$) เมื่อนำตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารพร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารกับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว ก็ยังให้ผลเช่นเดิม ($b = 0.033$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

การตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีในกฎหมายครอบครัวกับการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว นั้น มีทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือผู้ที่มีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวในระดับสูงกว่ากลับเป็นผู้ที่มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวในระดับสูงกว่าผู้ที่มีการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวในระดับต่ำกว่า ($b = 0.009$) แต่ความสัมพันธ์ที่พบนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบนี้จะกล่าวได้ว่าแม้บุคคลจะมีความเสมอภาคของพฤติกรรมการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวก็ตาม แต่มิได้หมายความว่าในเรื่องของความเชื่อหรือความคิดเห็นจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกเรื่องไป

เมื่อนำตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว พร้อมด้วยตัวแปรอิสระภายใต้ปัจจัยด้านอื่นๆ (ตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสาร) เข้าสู่สมการ (ที่ 5) และควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ ให้คงที่แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ยังเป็นไปในทิศทางเดิมแม้จะมีค่าเพิ่มเพียงเล็กน้อย ($b = 0.015$) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรความสนใจในข้อมูลข่าวสารมิได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวเพียงเล็กน้อยแต่ความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวร่วมกันอธิบายการแปรผันของทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้ประมาณร้อยละ 4 ($R^2 = 0.038$) แต่เมื่อนำตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว พร้อมด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมดทุกปัจจัยเข้าสู่สมการ (ที่ 6) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว กับตัวแปรทัศนคติของข้าราชการ

เกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว แม้จะเป็นไปในทิศทางเดิมและไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($b = 0.017$) แต่ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 6 ($R^2 = 0.063$)

นอกจากนั้นในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้ลองทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว เพื่อที่จะดูว่าความรู้เป็นตัวกำหนดทัศนคติของบุคคลหรือไม่อย่างไร ผลการทดสอบ (ไม่ได้นำเสนอในที่นี้) ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบสองตัวแปร พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในระดับน้อยมาก ($b = 0.044$) และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบหลายตัวแปรนั้น เมื่อนำตัวแปรความรู้เพิ่มเข้าสู่สมการ (ที่ 7) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติเป็นไปในทิศทางเดิมและไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($b = 0.038$) และตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการ (ที่ 7) ซึ่งเพิ่มตัวแปรความรู้เข้าไปก็พบว่ามีได้อธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเพิ่มขึ้นจากเดิมคือร้อยละ 6 ($R^2 = 0.064$) แต่อย่างไร

กล่าวโดยสรุปคือปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยอื่นๆ ที่อธิบายมาข้างต้นนั้น มีเพียงสองตัวแปร คือ ตัวแปรเพศ และตัวแปรทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ระหว่างเพศที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และชุดตัวแปรทั้งหมดที่นำมาเข้ามาทดสอบความสัมพันธ์ สามารถอธิบายความผันแปรของทัศนคติของข้าราชการเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัวได้เพียงร้อยละ 6 ซึ่งอยู่ในระดับที่ถือว่าน้อยมาก

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ของทัศนคติของข้าราชการไทยเกี่ยวกับสิทธิสตรีไทยในกฎหมายครอบครัว

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (b)					
	การถดถอยแบบง่าย (b)	สมการที่ (1)	สมการที่ (2)	สมการที่ (3)	สมการที่ (4)	สมการที่ (5)	สมการที่ (6)
ปัจจัยด้านประชากร							
เพศ							
- ชาย	-1.201***	-1.246***	-1.295***				-1.360***
- หญิง (คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-
สถานภาพสมรส							
- สมรส	0.065	0.093	0.134				-0.062
- ไม่ได้สมรส (โสด ม่าย หรือหย่าร้าง คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-
อายุ	0.011	0.015	0.016				0.000
ระยะเวลาที่อาศัยในกทม. และเขตปริมณฑล	0.005	0.001	0.002				0.003
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ							
รายได้ครอบครัวต่อเดือน	-0.110		-0.226	-0.171			-0.306
ปัจจัยด้านสังคม							
ระดับการศึกษา	0.036			0.120	0.070		0.190
สาขาวิชาที่จบการศึกษา							
- สังคมศาสตร์	-0.157			-0.142	-0.145		-0.134
- ไม่ใช่สังคมศาสตร์ (คือ กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (b)					
	การถดถอยแบบง่าย (b)	สมการที่ (1)	สมการที่ (2)	สมการที่ (3)	สมการที่ (4)	สมการที่ (5)	สมการที่ (6)
ปัจจัยด้านสังคม (ต่อ)							
ทัศนคติต่อการแบ่งบทบาทและกำหนดหน้าที่ ระหว่างเพศ	0.526***			0.512***	0.521***		0.515***
ทัศนคติต่อการสมรส	0.065			0.065	0.045		0.069
ปัจจัยด้านอื่น ๆ							
ความสนใจในข้อมูลข่าวสาร	0.038					0.033	0.032
การตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัว	0.009					0.015	0.017
[n = 680]							
	Constant	15.457***	15.789***	14.241***	14.060***	14.769***	13.342***
	R ²	0.020	0.022	0.038	0.037	0.038	0.063

Entry = 0.05; Remove = 0.10

หมายเหตุ R² หมายถึงสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

Constant หมายถึงค่าคงที่สำหรับสมการ

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.01

*** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.001